

Klein Gyula Családja És Barátai

A kép 1935-36 környékén készülhetett Mezőkövesden. Itt van a Gyula bátyám, a felesége, a Pista bátyám meg a felesége. A nővérem Aranka, a barátnője, Trafner Böske meg a kislánya. A többiek is rokonok, ismerősök. Mind, akik a képen vannak Auschwitzba kerültek. Mind meghaltak Auschwitzban. Nálunk szokás volt az, hogy szombatonként rokonok, ismerősök összejöttek valakinél, beszélgettek. Mi, fiatalok, amikor így összejöttünk, hol az egyik családnál, hol a másik családnál, mindig volt egy kis sütemény, valami itóka, megkínáltuk, akik jöttek. Aztán az egyik ember hegedülni tudott, a másik tangóharmonikázni, és akkor beszélgettünk, táncoltunk, közben szólt a zene. Nem nagyon volt ott szórakozási lehetőség, és a fiatalok így jöttek össze, mindig más-más családnál. A szülők nem törődtek vele, sőt segítettek. Nálunk is anyuka mindig süteményt sütött, meg sört vettünk. Volt, hogy mi mentünk, vicceket meséltünk, énekeltünk, elszórakoztunk. Ezeken a szombatokon csináltak ilyen gyors fényképeket. Ez a fénykép is így készült. Szombat este meg, mikor kiment a szombat, akkor volt ilyen fonott gyertyánk, színes gyertyából volt fonva, akkor apuka azt végig meggyújtotta, és azzal meg egy pohár borral búcsúztatta a szombatot. Utána a borral eloltotta a gyertyát. És volt egy fűszertartónk, ami tele volt rakva különböző fűszerekkel és azt mindig szombat este mindenki végigszagolta. Így ment ki a szombat nálunk. Péntek este gyertyagyújtás, bárhesz mindig volt [lásd: ima, gyertyagyújtás, hávdálál]. Én nagyon szerettem a templomba is menni, mert az az áhítat, ami ott volt, és maga a hangulat megütött, és én szerettem. A nők fönt a karzaton voltak, a férfiak meg lent. Apukának a frigyszekrénytől számítva a második padban volt a helye. Ezt még akkor vásárolta, amikor még volt pénze, amikor még gazdag volt, és ezt meg is tartotta végig. Ő minden reggel, este ment a templomba, ha itthon volt. Fölrakta az imaszíjat a homlokára, a karjára, abban imádkozott, nagy ilyen fehér, nem tudom, minek hívják, ilyen ingszerűséget [kitlit] vett magára [kitlit általában csak bizonyos ünnepeken, Jom Kipurkor, Ros Hásánakor, és széderkor hordanak a zsidó férfiak. - A szerk.] megvolt a tálesza, ciceszt hordott apuka, az mindig rajta volt, anélkül nem ment sehova. Ha elutazott valahová, akkor is az imaszíjat vitte magával, a vonaton kiment a peronra, vagy előre, ahol nincsenek utasok, fölkötötte magának, kelet felé fordult, és imádkozott. Nem hagyta ki egy reggel se azt, hogy

imádkozzon. Nagyünnepen, mikor ment a templomba, még a zsebkendőjét se tette a zsebébe, hanem a derekára kötötte, úgy ment, mert vinni nem szabad semmit. Apuka nagyon vallásos volt. Anyuka is kóser háztartást vezetett, ő is eljárt a templomba. Mi vallásosként nevelkedtünk fel.